

Sygn. akt I Ca 359/16

POSTANOWIENIE

Dnia 14 września 2016 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SO Elżbieta Zalewska – Statuch

Sędziowie SO Joanna Składowska

SR (del.) Robert Pabin

Protokolant st. sekr. sąd. Beata Krysiak

po rozpoznaniu w dniu 14 września 2016 roku w Sieradzu

na rozprawie sprawy

z wniosku M. W. i J. W.

z udziałem (...) SA z siedzibą w L.

o ustanowienie służebności przesyłu

na skutek apelacji wnioskodawców

od postanowienia Sądu Rejonowego w Łasku

z dnia 18 maja 2016 roku, sygn. akt I Ns 414/15

postanawia:

1. oddalić apelację;
2. zasądzić od wnioskodawców M. W. i J. W. solidarnie na rzecz uczestnika postępowania (...) SA z siedzibą w L. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I Ca 359/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 18 maja 2016 roku Sąd Rejonowy w Łasku oddalił wniosek J. W. i M. W. o ustanowienie odpłatnej służebności przesyłu na nieruchomości stanowiącej działkę nr (...) położonej w Ł., dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...), na rzecz uczestnika (...) S.A. z siedzibą w L. za wynagrodzeniem w wysokości 14.114zł płatnym na rzecz wnioskodawców (pkt 1.) oraz orzekł o kosztach postępowania (pkt 2.).

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia i wnioski:

Wnioskodawcy J. W. i M. W. są współwłaścicielami, na zasadzie wspólności ustawowej małżeńskiej, nieruchomości stanowiącej działkę nr (...) położonej w Ł., dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...). Przez nieruchomość przebiega podziemna linia energetyczna niskiego napięcia. Odbiór techniczny przedmiotowej linii nastąpił w dniu 4 maja 1990 r. i od tego czasu jest ona wykorzystywana do przesyłu energii elektrycznej. Działka nr (...) powstała

z podziału działki nr (...) która w 1990 roku stanowiła własność Skarbu Państwa. Linia energetyczna od momentu jej wybudowania była eksploatowana przez przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...). Z dniem 1 września 1993 roku przedsiębiorstwo państwowe zostało przekształcone w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod nazwą Zakład (...) S.A. W 2008 roku zmianie uległa nazwa spółki na (...) S.A. W dniu 16 sierpnia 2010 roku doszło do połączenia spółki ze spółką (...) S.A. z siedzibą w L. jako spółką przejmującą, która z chwilą rejestracji połączenia wstąpiła na zasadzie sukcesji uniwersalnej we wszystkie prawa i obowiązki spółki przejmowanej.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że wniosek oparty na art. 305¹ K.c. podlega oddaleniu. Sąd podkreślił, że linia energetyczna to urządzenie w rozumieniu art. 49 K.c. co oznacza, że wchodzi ono w skład przedsiębiorstwa z chwilą przyłączenia jej do sieci. Legitymowanie się przez przedsiębiorstwo przesyłowe tytułem prawnym do korzystania z linii energetycznej nie przesądza o dysponowaniu tytułem prawnym do nieruchomości przez którą przebiega. Powołując utrwalone już orzecznictwo Sądu Najwyższego Sąd Rejonowy wskazał, że wykonywane przez przedsiębiorstwo przesyłowe władztwo w odniesieniu do nieruchomości na której znajdują się urządzenia przesyłowe mogło prowadzić do zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu przy odpowiednim zastosowaniu art. 292 K.c. również przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu. Zgodnie z treścią art. 292 K.c. służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie w przypadku gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Przepisy o nabyciu własności nieruchomości stosuje się odpowiednio. Zgodnie z art. 172 § 1 i 2 K.c. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 października 1990 roku posiadacz nieruchomości nie będący jej właścicielem nabywa własność jeżeli posiada nieruchomość nieprzerwanie od lat dwudziestu jako posiadacz samoistny, chyba że uzyskał posiadanie w złej wierze. W takim przypadku zasiedzenie następuje z upływem lat trzydziestu. Zdaniem Sądu Rejonowego podniesiony przez uczestnika postępowania zarzut zasiedzenia służebności przesyłu jest zasadny. W ocenie sądu bieg zasiedzenia rozpoczął się z dniem 5 grudnia 1990 roku tj. z dniem zmiany ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości na mocy której przedsiębiorstwo stało się właścicielem urządzeń energetycznych posadowionych na przedmiotowej działce. Ponieważ linia energetyczna wybudowana została na gruncie stanowiącym ówczesnie własność Skarbu Państwa, przedsiębiorstwo przesyłowe weszło w posiadanie gruntu w zakresie niezbędnym do korzystania z linii energetycznej w dobrej wierze. W tym stanie rzeczy z upływem lat 20 tj. z dniem 5 grudnia 2010 r. doszło do zasiedzenia służebności przesyłu co powoduje, że wniosek o jej ustanowienie złożony przez J. W. i M. W. jest bezzasadny i podlega oddaleniu.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. i zasądził od wnioskodawców solidarnie na rzecz uczestnika 257zł tytułem zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

Z powyższym orzeczeniem nie zgodzili się wnioskodawca, który zaskarżył przedmiotowe rozstrzygnięcie w całości, zarzucając mu:

1. naruszenie art. 7 K.c. poprzez błędne przyjęcie, że uczestnik oraz jego poprzednicy prawni wykazywali się dobrą wiarą w trakcie całego okresu korzystania z nieruchomości stanowiącej obecnie własność wnioskodawców;
2. art. 176 § 1 K.c. poprzez przyjęcie, że uczestnik wykazał przeniesienie posiadania służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu ze skarbu Państwa na rzecz każdorazowego swojego poprzednika prawnego, podczas gdy z treści załączonych do spraw dokumentów okoliczności tej nie można uznać za udowodnioną;
3. dokonanie ustaleń faktycznych sprzecznych z zebrany materiał dowodowy:
 - a) poprzez przyjęcie, że datą początkową biegu terminu zasiedzenia jest dzień 5 grudnia 1990 roku przy jednoczesnym ustaleniu, że w 1990 roku nieruchomość w (...) stanowiąca wówczas część nieruchomości (...) była własnością Skarbu Państwa, a zatem zasiedzenie nie mogło wówczas biec- bez ustalenia daty w której nieruchomość wnioskodawców przestała być własnością Skarbu Państwa i przeszła na własność podmiotu od którego ją nabyli co dopiero mogło rozpocząć bieg terminu zasiedzenia,
 - b) poprzez przyjęcie, że datą rozpoczęcia biegu terminu zasiedzenia jest dzień 5 grudnia 1990 roku tj. dzień wejścia w życie ustawy z 29 września 1990 r o zamianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości, z

którą to datą sąd wiąże przejście własności urzędzeń przesyłowych na przedsiębiorstwo państwowe, podczas gdy za mocy tej ustawy przedsiębiorstwa państwowe stawał się użytkownikami wieczystymi nieruchomości (nie ruchomości) będących w ich zarządzie, a stanowiących własność Skarbu Państwa.

W konkluzji apelujący wniósł o uchylenie skarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, a w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie albowiem Sąd pierwszej prawidłowo oddalił wniosek skarżącego o ustanowienie służebności przesyłu jako bezzasadny przyjmując, że uczestnik dysponuje w/w ograniczonym prawem rzeczowym wskutek jego zasiedzenia.

Na wstępie należy zauważyć, że w orzecznictwie sądowym powszechnie zaakceptowany został pogląd zgodnie z którym przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu tj. 3.08.2008 roku (art. 305⁽¹⁾ K.c. – 305⁽⁴⁾ K.c.) dopuszczalne było nabycie w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa (por: uchwała SN z dnia 7 października 2008 roku w sprawie III CZP 89/08 publ. LEX 458125, uchwała SN z dnia 17 stycznia 2003r. w sprawie III CZP 79/02; postanowienie SN z dnia 8 września 2006 r. w sprawie II CSK 112/06; postanowienie SN z dnia 8 września 2006 r w sprawie II CSK 112/06 publ. LEX 1932240). Nabywana przez przedsiębiorstwo (w znaczeniu podmiotowym) w drodze zasiedzenia, służebność gruntowa (art. 292 K.c. w zw. z art. 285 K.c.) odpowiadała treści i funkcji nowo wykreowanej służebności przesyłu. Funkcją tej szczególnej służebności gruntowej miało być zwiększenie użyteczności przedsiębiorstwa, a nie określonej nieruchomości władnącej, dlatego też zbędne było powiązanie jej z nieruchomością władnącą. Konsekwencją przyjęcia w/w koncepcji stało się uznanie, że okres posiadania przez przedsiębiorstwo przesyłowe instalacji przesyłowych na cudzym gruncie przed 3.08.2008r. należy doliczać do okresu wymaganego do zasiedzenia służebności przesyłu (por. Uchwała SN z dnia 22.05.2013r. sygn. IIICZP 18/13 publ. Rzeczposp. PCD 2013/119/2, wyrok SN z 15.06.2016r. sygn. II CSK 639/15, Lex nr 2075706). Przy czym do zasiedzenia służebności przesyłu niezbędne jest korzystanie z trwałego i widocznego urządzenia przesyłowego (art. 305⁽⁴⁾ K.c. w zw. z art. 292 K.c.). Przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio, co oznacza, że posiadanie służebności musi być wykonywane „dla siebie” (por. wyrok SN z dnia 31 maja 2006r w sprawie IV CSK 149/05 publ. LEX nr 258681). Nie ulega zatem wątpliwości, że posiadanie służebności o której mowa powyżej, prowadzące do jej zasiedzenia, powinno polegać na korzystaniu przez przedsiębiorstwo przesyłowe, „dla siebie” z urzędzeń przesyłowych (art. 49 K.c.) znajdujących się na, nad, lub pod powierzchnią nieruchomości stanowiącej własność osoby trzeciej (nieruchomości obciążonej).

Z niespornych ustaleń Sądu Rejonowego wynika, zarządzeniem Ministra Przemysłu z dnia 16 stycznia 1989 roku nr 14/ (...)/89 utworzone zostało przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) w Ł.. Jak wynika z protokołów odbioru technicznego (k.54-57) przedsiębiorstwo to w dniu 4 maja 1990 roku dokonało odbioru podziemnej linii energetycznej niskiego napięcia zasilającej zespół garaży. Linia ta posadowiona została na działce nr (...) stanowiącej obecnie własność J. W. a będącej w 1990 roku częścią działki nr (...) stanowiącej własność Skarbu Państwa – Wojskowej Agencji Mieszkaniowej. Inwestorem przedsięwzięcia polegającego na budowie przedmiotowej linii był także Skarb Państwa – Wojskowy Zarząd (...). Odbiór linii energetycznej nastąpił w dacie w której nie obowiązywała już zasada „jednolitego funduszu własności państwowej” zgodnie z którą w zakresie posiadanej zdolności prawnej państwowe osoby prawne, wykonywały w imieniu własnym względem zarządzanych przez nie części mienia ogólnonarodowego, uprawnienia płynące z własności państwowej. Tak więc począwszy od dnia 1 lutego 1989 roku z mocy art. 128 K.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 października 1990r. przedsiębiorstwa państwowe uzyskały obok posiadanej już wcześniej osobowości prawnej, możliwość nabywania dla siebie, własności oraz innych praw rzeczowych. Należy podkreślić, że zmiana powołanego przepisu Kodeksu cywilnego nie spowodowała przekształcenia przysługujących państwowym osobom prawnym, z mocy przepisów kodeksu cywilnego i ustaw szczególnych, uprawnień do części mienia ogólnonarodowego, pozostających w ich zarządzie w dniu wejścia w życie noweli (nie spowodowała „uwłaszczenia” się państwowych osób prawnych na zarządzanej przez nich części majątku państwowego). Przekształcenie zarządu w

prawo własności, w odniesieniu do budynków, innych urządzeń i lokali znajdujących się na gruntach stanowiących własność państwa lub gminy, objętych działaniem ustawy z dnia 28 września 1990 roku o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz.U. Nr 79 poz. 464 z 1990 roku) nastąpiło na podstawie art. 2 ust. 2 tej ustawy, z dniem 5 grudnia 1990 roku tj. z chwilą jej wejścia w życie. Z tą samą datą, grunty o których mowa powyżej będące w zarządzie państwowych osób prawnych stały się dla nich przedmiotem użytkowania wieczystego (art. 2 ust. 1 ustawy). W przypadku pozostałych składników majątkowych, będących przedmiotem zarządu państwowych osób prawnych, które do dnia 1 lutego 1989 r. stanowiły mienie ogólnonarodowe ich przekształcenie w przysługujące tym osobom prawnym prawo własności nastąpiło na podstawie ustaw określających ich ustrój majątkowy (vide: uchwała – zasada prawna SN z dnia 18 czerwca 1991 r w sprawie II CZP 38/91 publ. OSNC 1991/10-12/118). W odniesieniu do przedsiębiorstw państwowych, zarówno doktryna jak i orzecznictwo (np. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 1991 r., III CZP 38/91 OSNCP 1991, nr 10/12, poz. 218 i wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2015 r., IV CSK 514/14 nie publ.). zgodnie przyjmują, że przepisem takim jest art. 1 pkt 9 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o zmianie ustawy o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. Nr 2 poz. 6 z 1990 roku) mocą którego z ustawy o przedsiębiorstwach państwowych wykreślono zapis zgodnie z którym przedsiębiorstwo państwowe mogło wykonywać wszelkie uprawnienia w stosunku do mienia ogólnonarodowego będącego w jego dyspozycji za wyjątkiem uprawnień wyłączonych przepisami ustawowymi i zastąpiono go normą zgodnie z którą przedsiębiorstwo, gospodarując wydzielonym mu i nabytym mieniem, zapewnia jego ochronę. Tak więc z chwilą wejścia w życie opisaney ustawy tj. z dniem 7 stycznia 1991 r przedsiębiorstwa państwowe z mocy prawa nabyły własność, wydzielonych im na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej, poszczególnych składników mienia państwowego, tych których nie obejmowała ustawa z dnia 28 września 1990 roku o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości.

Zgodnie z treścią art. 49 K.c. urządzenia przesyłowe o ile wchodzą w skład przedsiębiorstwa nie należą do części składowych nieruchomości. W praktyce oznacza to, że urządzenia przesyłowe choć trwale złączone z gruntem, mogą wbrew ogólnej regule superficies solo cedit, stanowić odrębny od niego przedmiot własności (art.47 § 1 K.c. w zw. z art. 48 K.c. w zw. z art. 191 K.c.). Zgodnie ugruntowanym stanowiskiem doktryny i orzecznictwa przepis art. 49 K.c. nie przesądza bynajmniej o tym, że urządzenia przesyłowe wchodzące w skład przedsiębiorstwa stanowią ex lege jego własność. Przepis ten wyklucza jedynie działanie zasady, w myśl której urządzenia przesyłowe trwale związane z gruntem jako jego części składowe, stanowią własność właściciela gruntu (art. 191 K.c.). W tym stanie rzeczy o własności urządzeń przesyłowych decydują ogólne zasady prawa cywilnego, w szczególności przepis art. 47 § 2 K.c. (vide: Wyrok SN z dnia 2 marca 2006 r w sprawie I CSK 83/05 publ. LEX 369165, Postanowienie SN z dnia 3 czerwca 2009 roku w sprawie IV CSK 511/08 publ. LEX 511989; Wyrok SN z dnia 19 października 2011 roku w sprawie II CSK 80/11 publ. LEX 1044001). W praktyce zatem urządzenia przesyłowe po ich wejściu w skład przedsiębiorstwa stanowią odrębną od nieruchomości rzecz ruchomą, która może być przedmiotem obrotu cywilnoprawnego (umowy sprzedaży, dzierżawy, leasingu itp.) i stanowią własność podmiotu, który z własnych środków owe urządzenia wybudował. Jeżeli jednak urządzenia te nie mogą zostać odłączone, od sieci stanowiącej własność przedsiębiorstwa bez uszkodzenia lub istotnej zmiany całości albo bez uszkodzenia lub istotnej zmiany tych urządzeń, stają się one częścią składową sieci przedsiębiorstwa i zgodnie z treścią art. 47 § 1 i 2 K.c. stają się własnością, właściciela sieci, nawet jeśli zostały wybudowane ze środków innego podmiotu.

W okolicznościach rozpoznawanej sprawy należy zatem przyjąć, że począwszy od dnia 4 maja 1990 roku tj. daty odbioru spornej linii energetycznej Zakład (...) w Ł. posiadał ją „dla siebie” czyli zarządzał i korzystał z niej we własnym imieniu. Czynił to albowiem przedmiotowa linia jako urządzenie przesyłowe weszło z mocy art. 49 K.c. w skład jego przedsiębiorstwa a jednocześnie wobec dokonanej w dniu 1 lutego 1989 r. zmiany treści art. 128 K.c. nie podlegała już zasadzie „jednolitego funduszu własności państwowej” która wykluczała możliwość posiadania przez przedsiębiorstwo państwowe, składników majątku Skarbu Państwa w sposób prowadzący do ich zasiedzenia. Okoliczność ta nie stoi w sprzeczności z faktem, że Skarb Państwa który z własnych środków urządzenie to wybudował pozostawał jego właścicielem. Należy w tym miejscu zauważyć, że wbrew ustaleniom Sąd Rejonowego nabycie własności przedmiotowej linii przez Zakład (...) w Ł. nie mogło nastąpić z dniem 5 grudnia 1990r na podstawie przepisów ustawy z dnia 28 września 1990 roku o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu

nieruchomości (Dz.U. Nr 79 poz. 464 z 1990 roku). Sporna linia energetyczna zlokalizowana była wprawdzie na gruncie Skarbu Państwa - Wojskowej Agencji Mieszkaniowej tym nie mniej zarówno samo urządzenie jak i grunt nie były w chwili wejścia w życie ustawy z dnia 28 września 1990r. w zarządzie Zakładu (...) w Ł., co warunkowało zastosowanie przepisów powołanej ustawy. W tym stanie rzeczy nabycie przez ZE (...) w Ł. własności przedmiotowego urządzenia nastąpiło z dniem 7 stycznia 1991r z mocy art. 1 pkt 9 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o zmianie ustawy o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. Nr 2 poz. 6 z 1990 roku) (por. Postanowienie SN z 12.05.2016r., sygn. IV CSK 509/15, Lex nr 2082064). Okoliczność ta nie ma jednak w rozpoznawanej sprawie kluczowego znaczenia albowiem przesłanką zasiedzenia służebności przesyłu jest korzystanie z urządzenia przesyłowego dla siebie (posiadanie) w zakresie odpowiadającym treści służebności a nie legitymowanie się jego własnością. W tym stanie rzeczy trafny zarzut apelacji co do błędnego przyjęcia przez Sąd Rejonowy początkowej daty biegu terminu zasiedzenia na dzień 5 grudnia 1990 roku, oraz błędnego zastosowania ustawy z dnia 28 września 1990r. pozostaje bez wpływu na ocenę końcowego rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego.

Wbrew zarzutom apelacji Sąd Rejonowy prawidłowo przyjął, że wejście w posiadanie przedmiotowej linii energetycznej nastąpiło w dobrej wierze. Dobra wiara w zakresie posiadania służebności oznacza, że osoba korzystająca z trwałego i widocznego urządzenia znajdującego się na cudzym gruncie ma usprawiedliwione w danych okolicznościach przekonanie, o istnieniu po jego stronie prawa do korzystania z tego gruntu w zakresie odpowiadającym treści służebności. W odniesieniu do służebności przesyłu a do dnia 3 sierpnia 2008 roku służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, dobra wiara oznacza, że przedsiębiorca przesyłowy korzystający z urządzeń przesyłowych posadowionych na cudzym gruncie miał w chwili objęcia ich w posiadanie usprawiedliwione okolicznościami przekonanie o istnieniu po jego stronie prawa do zajęcia tego gruntu na cele związane z przebiegiem linii przesyłowej i dalszego z niego korzystania choćby w związku z potrzebą konserwacji znajdujących się tam urządzeń (zob. uzasadnienie Wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 24 czerwca 2014r. sygn. I ACa 1527/13, LEX nr 1496465. Dobrej wiary zasiadającego posiadacza nie wyłącza wiedza o prawie własności przysługującym osobie trzeciej do gruntu na którym znajduje się urządzenie. Należy bowiem podkreślić, że władanie cudzym gruntem w zakresie służebności gruntowej zawsze kwalifikowane jest, zgodnie z art. 336 K.c., jako posiadanie zależne. Dobra wiara następuje zatem wówczas, gdy ingerowanie w cudzą własność w zakresie odpowiadającym służebności rozpoczęło się w takich okolicznościach, które usprawiedliwiały przekonanie posiadacza, że nie narusza on cudzego prawa (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2013 r., sygn. V CSK 320/12, LEX nr 1391372).

W rozpoznawanej sprawie w dacie odbioru linii energetycznej grunt na którym została ona posadowiona stanowił własność Skarbu Państwa - Wojskowej Agencji Mieszkaniowej. Skarb Państwa był także investorem i właścicielem samej linii a także przedsiębiorstwa państwowego w skład którego weszła w trybie art. 49 K.c. powyższe okoliczności sprawiają, że Zakład (...) w Ł. w dacie objęcia linii w posiadanie miał usprawiedliwione okolicznościami przekonanie o istnieniu ze strony Skarbu Państwa zgody na zajęcie jego gruntu na cele związane z przebiegiem linii przesyłowej i dalszego z niego korzystania choćby w związku z potrzebą jej konserwacji. Przy czym Sąd Rejonowy wbrew zarzutom apelacji nie naruszył przepisu art. 7 K.c. poprzez błędne przyjęcie, że uczestnik oraz jego poprzednicy prawni wykazywali się dobrą wiarą w trakcie całego okresu korzystania z nieruchomości stanowiącej obecnie własność wnioskodawców. Po pierwsze w sytuacji rozważania zarzutu zasiedzenia służebności przesyłu i przyjęcia odpowiedniego terminu zasiedzenia, decydujące znaczenie ma istnienie dobrej bądź złej wiary w momencie objęcia w posiadanie nieruchomości (służebności) oraz wynikające z przepisu art. 7 K.c. domniemanie dobrej wiary posiadacza. Istotna przy tym będzie jedynie dobra wiara na początku okresu posiadania prowadzącego do zasiedzenia (por. Postanowienie SN z 14.10.2015r. sygn. VCSK 5/15. Lex nr 1808044). Jej utrata w czasie trwania posiadania nie ma dla zasiedzenia znaczenia (odmiennie niż w przypadku rozliczeń pomiędzy właścicielem a posiadaczem por. Wyrok SN Najwyższego z dnia 6 października 2010 r., sygn. II CSK 156/10, Lex nr 970068). Po drugie, zgodnie z treścią art. 6 K.c. ciężar obalenia domniemania dobrej wiary wynikający z art. 7 K.c. spoczywał na wnioskodawcy, który z okoliczności tej wywodził korzystne dla siebie skutki prawne. Tymczasem skarżący nie zdołali obalić tegoż domniemania przez wykazanie, że ówczesny właściciel nieruchomości (Skarb Państwa) sprzeciwiał się objęciu przez Zakład (...) w Ł. do korzystania „dla siebie” w ramach prowadzonego przedsiębiorstwa urządzeń przesyłowych wybudowanych na gruncie Skarbu Państwa.

Z poczynionych ustaleń wynika, że w dniu 4 maja 1990 roku Zakład (...) w Ł. stał się posiadaczem linii energetycznej biegnącej przez grunt Skarbu Państwa. Tym nie mniej z uwagi na obowiązujące wówczas przepisy Kodeksu Cywilnego zasiedzenie przeciwko Skarbowi Państwa nie mogło rozpocząć swego biegu. Zgodnie bowiem z treścią art. 177 K.c. przepisów o nabyciu własności przez zasiedzenia nie stosowało się, jeżeli nieruchomości stanowiła własność państwową. Przepis ten z mocy art. 292 K.c. należało odpowiedni stosować do nabycia służebności przez zasiedzenia. Tak więc dopiero z dniem uchylenia powołanej normy prawnej tj. z dniem 1 października 1990 roku mógł rozpocząć swój bieg termin zasiedzenia, służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu. W tym stanie rzeczy jako prawidłową datę początku biegu terminu należało przyjąć dzień 1 październik 1990r. Konkluzji tej nie przeczy wyrażony w orzecznictwie Sądu Najwyższego pogląd zgodnie z którym bieg terminu zasiedzenia służebności polegającej na korzystaniu z linii przesyłowej znajdującej się w zarządzie przedsiębiorstwa państwowego, przebiegającej po działce stanowiącej własność Skarbu Państwa, będącej w zarządzie innej państwowej osoby prawnej, nie mógł się rozpocząć przed dniem 5 grudnia 1990 r. tj. wejściem w życie ustawy z dnia 28 września 1990r. (por. Postanowienie SN z dnia 4.07.2014r, sygn. II CSK 551/13). Należy bowiem zauważyć, że pogląd ten dotyczy odmiennego stanu faktycznego tj. sytuacji w której urządzenie przesyłowe wybudowane zostało przed 1 lutym 1989r. i oddane przedsiębiorstwu w zarząd jako mienie państwowe w trybie art. 128 K.c..

Jak ustalono, prowadzące do zasiedzenia służebności posiadanie rozpoczęło swój bieg w dniu 1 października 1990 r. Podsiadanie to polegało na korzystaniu przez przedsiębiorstwo przesyłowe, „dla siebie” z urządzenia przesyłowego (art. 49 kc) znajdującego się pod powierzchnią nieruchomości stanowiącej własność osoby trzeciej (Skarbu Państwa). Bez wątplenia urządzenie przesyłowe stanowią trwale i widoczne urządzenie o którym mowa w art. 292 K.c.. Konsekwencją tak rozumianego posiadania w/w służebności prowadzącego do jej zasiedzenia (tj. quasi samoistnego – „dla siebie”) musi być konkluzja, że przeniesienie jej posiadania, następuje poprzez przekazanie innemu przedsiębiorcy, do korzystania „dla siebie” związanych z tą służebnością urządzeń przesyłowych, a wykorzystywanych następnie w działalności gospodarczej (art. 348 K.c w zw. z art. 352 K.c. w zw. z art. 292 K.c.). Z tych względów zgodnie z orzecznictwem sądowym w przypadku posiadania służebności przesyłowej wydanie rzeczy (urządzeń) w zasadzie polega na przejęciu przedsiębiorstwa przesyłowego, którego użyteczność jest zwiększana przez korzystanie z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym tej służebności (por: Postanowienie SN z 15.10.2015r syg. II CSK 853/14, publ Lex nr 1962515)

W 1993 roku przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) w Ł. został przekształcony w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa - Zakład (...) S.A. w Ł.. Z mocy ustawy (art. 8 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 13 lipca 1990 roku o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych Dz.U. Nr 51 z 1990 roku poz. 298) nowa spółka wstąpiła we wszystkie prawa i obowiązki likwidowanego przedsiębiorstwa państwowego. W tym stanie rzeczy ex lege przeszła na nią własność linii energetycznej a także związane z nią posiadanie służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu prowadzące do zasiedzenia. W roku 2010, na podstawie art. 492 § 1 pkt 1 K.s.h, (...) SA w Ł. (poprzednia nazwa to (...) SA) została połączona ze spółką (...) S.A. w Ł. jako spółką przejmującą. W tym stanie rzeczy uczestnik postępowania, (...) S.A. w Ł. Oddział (...) jest od 2010 roku ogólnym następcą prawnym Zakładu (...) w Ł..

Ponieważ jak wejście przez Zakład (...) w Ł. w posiadanie linii energetycznej biegnącej aktualnie w gruncie wnioskodawcy nastąpiło w dobrej wierze, z dniem 1 października 2010r. upłynął po myśli art. 172 § 1 K.c. w zw. z art. 292 K.c. w zw. z art. 305⁴ K.c. termin prowadzący do zasiedzenia służebności przesyłu.

Podsumowując, Sąd Rejonowy prawidłowo stwierdził, że nie zachodzą przesłanki do uwzględnienia wniosku o ustanowienie służebności przesyłu, ponieważ uczestnik dysponuje skutecznym wobec wnioskodawców tytułem prawnym do korzystania z ich nieruchomości właśnie w postaci służebności przesyłu.

Mając na uwadze powyższe, Sąd odwoławczy oddalił apelację na mocy art. 385 w zw. z art. 13 § 2 K.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 520 § 2 K.p.c.